

їх засвоєння. Таке психологічне підґрунтя складається шляхом організації практики взаємовідносин дітей у процесі театралізованої гри.

Література

1. Аматыєва О. З дитячого садка в актори//Дитячий садок. – 2004. – с.1 – 6;
2. Боровик І. Артикуляційні вправи – корисні та цікаві//Дошкільне виховання. – 2001. - №1. – с. 12 – 13;
3. Борщаговська Т. Театралізовані ігри як засіб розвитку творчих здібностей дошкільнят//Палітра педагога. – 2003. - №1;
4. Боса Л., Хоменко Л. майбутнього глядача готуємо сьогодні//Дошкільне виховання. – 1998. - №5;
5. Відкриваємо свій ляльковий театр. Дошкільне виховання, №12/ 2009 с.22;
6. Генов Г.В. «Театр для малышей» - Москва «Просвещение», 1968. – 154 с.;
7. Гладин С., Грудій Г. Це диво дивне – театр// Дошкільне виховання. – 1998. - №11 – 12;
8. Горбунова Н. Театралізована діяльність дошкільнят: програма та методичні рекомендації//Дит.садок. – 2005. - №38. – 39 с.;
9. Молодцова С.М. Тематичний план занять гуртка «Театр – дітям»//БВДС. – 2003;
10. Освітня програма розвитку дітей від 2 до 7 років «Дитина»
11. Руками творяться дива: На допомогу вихователям і керівникам дитячих гуртків//Бібліотека вихователя дитячого садка. – 2003. - №1 – 2. – 94с.;
12. Ряднова Л.А. Основи акторської майстерності, Харків:Вид.група «Основа», 2009 р. – 160с. (серія «Творчому педагогу»);
13. У світі див та фантазій: досвід організації гурткової роботи в дошкільних установах//БВДС. – 2003. - №21. – 120с.;

Г.В. Сидорук,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»,
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
наук. керівник- канд. пед. наук, доцент Л.С. Бровчак

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ У ТВОРЧІЙ СПАДЩИНІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПЕДАГОГІВ

Постановка проблеми. Особливого значення, на сучасному етапі розвитку української державності, набуває питання формування патріотичних почуттів та національної свідомості підростаючого покоління. Вагоме значення для формування почуття патріотизму в дітей відіграє дошкільний навчальний заклад. Виховання громадянина, патріота, духовно багатієї особистості – процес тривалий і багатогранний. Він потребує від педагогів і батьків великої праці над собою, усвідомлення високих цінностей та відповідної поведінки, розуміння виховних завдань та вибору оптимальних методів і форм роботи з дітьми. Вирішення сучасних завдань патріотичного виховання дітей у системі дошкільної освіти неможливе без дослідження теоретичної бази надбань минулого, які були направлені на виховання в дитини любові до рідного дому, рідної вулиці, до свого міста, народу своєї країни. Закон України «Про освіту», Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття), Концепція дошкільного виховання в Україні чітко окреслили мету, завдання, стратегічні напрями та шляхи реформування дошкільних інституцій відповідно до сучасних тенденцій економічного і духовного розвитку країни. Головний орієнтир оновлення змісту їх роботи «максимальне врахування етнічних і регіональних особливостей та широке використання засад народної педагогіки, національної культури, сучасних досягнень науки, надбань світового педагогічного досвіду» [5].

Аналіз останніх досліджень. До проблем патріотичного виховання зверталися корифеї вітчизняної педагогіки Г.Ващенко, О.Духнович, А.Макаренко, С.Русова, Г.Сковорода, В.Сухомлинський, К.Ушинський та ін. У своїх працях вони висвітлювали актуальні проблеми розвитку почуття патріотизму у дітей та молоді, висували ідею виховання «свідомого» громадянина, патріота своєї Батьківщини.

Новітні тенденції сучасного патріотичного виховання молоді висвітлено в працях І.Беха, В.Борисова, М.Боришевського, П.Гнатенко, Д.Ельконіна. Велике значення для розробки сучасних підходів до формування у дітей дошкільного віку першооснов національної самосвідомості містяться у концепції розвитку українського дошкілля, вони розроблені Л.Артемовою, А.Богуш, Н.Лисенко, Т.Поніманською, О.Шевченко. Окремі аспекти використання музичного фольклору у патріотичному вихованні дітей висвітлені у працях І.Хланти, В.Гошовського, В.Мадяр-Новак, С.Садовенко, Т.Стегайло, Т.Вовк та інших.

Мета статті є обґрунтування та розкриття особливостей патріотичного виховання дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. У своїх дослідженнях Л.Беляєва, Р.Жуковська, С.Козлова, І.Красовська, К.Назаренко та інші писали, що для виховання патріотичних почуттів, поряд із збагаченням дітей певними знаннями та уявленнями, потрібно формувати в них емоційно-позитивне ставлення до суспільних явищ, подій, до країни та її трудящих. Ці роботи свідчать про інтенсивні пошуки вчених і практиків щодо оновлення змісту освіти й виховання дітей, оптимального всебічного розвитку дітей у сім'ї та дошкільному навчальному закладі.

Л.Кузьмук стверджує, що у дошкільний період життя дитини формуються патріотичні почуття. Це, в першу чергу, отримання певних знань про рідний край, Україну, людей, про минуле та сучасність, які здійснюють вплив на розум, свідомість й емоції дітей [4].

І.Газіна у своїх наукових дослідженнях стверджує, що дошкільне дитинство є надзвичайно важливим періодом у становленні особистості. Саме в цьому віці в дошкільника закладаються першооснови свідомості й самосвідомості; розпочинається процес національно-культурної ідентифікації, а саме усвідомлення себе як частини великої і давньої нації. Разом із тим, дошкільний вік має свої потенційні можливості для формування вищих моральних почуттів до яких і відноситься почуття патріотизму[2].

Психологи та педагоги вважають, що найсприятливіший вік для початку формування патріотичних почуттів дитини – п'ятий рік життя, коли активізується інтерес особистості до соціального світу, суспільних явищ, близького оточення. Однак, навіть в старшому дошкільному віці діти ще недостатньо усвідомлюють, що таке «патріотизм». Патріотизм – це природна прихильність і любов до рідної землі, мови, культури; глибоке моральне почуття, показник і виразник найвищих проявів духовного світу людини.

Т.Вовк вважає, що важливим завданням патріотичного розвитку в дошкільних навчальних установах є прищеплення вихованцям чіткого усвідомлення національної самоідентичності, що проявлятиметься у знанні маленькими особистостями власної історії, культури, звичаїв та традицій свого народу. Одним із найпотужніших засобів виховання патріотичних почуттів підростаючого покоління є фольклор, адже він являється енциклопедією життя народу, свідченням його духовної сили і краси[1].

Дослідження особливостей та педагогічних можливостей вітчизняного музичного фольклору доводить, що він, як феномен української народної творчості, концентрує в собі етнічну філософію, етику й естетику має неоціненне значення в сучасній педагогічній практиці і є невід'ємною частиною навчально-виховного процесу в ДНЗ.

На сучасному етапі національно-духовного відродження України все більшої гостроти набуває проблема формування у підростаючого покоління патріотичного почуття та національної самосвідомості. Серед науковців та практикуючих педагогів існує розуміння того, що виховати свідомого громадянина й патріота означає сформувати комплекс певних знань і умінь, особистісних якостей і рис характеру.

На думку Н.Гавриш в період дошкільного дитинства закладаються основи свідомості і самосвідомості (дитина усвідомлює суспільні цінності, починає керуватися в своїй поведінці моральними нормами) [3]. Зокрема, цей час є найсприятливішим для формування в неї першооснов національної самосвідомості, які включають розуміння своєї приналежності до нації, пробудження любові та поваги до власної мови, традицій, символіки, зародження

фундаментальних рис національного характеру. Ефективним шляхом і засобом патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку є дитячий музичний фольклор, який має чітко виражену виховну і патріотичну спрямованість, а саме:

- колискові пісні, пестушки, потішки, приказки, пісні-ігри готують дитину до життя, допомагають оволодінню навколишнього середовища;
- традиції слов'янського народу формують першооснови національної самосвідомості особистості;
- обрядові забави, ігри вчать наслідувати трудовому процесу дорослих;
- пісні, заклички, приказки, ігри мають поліфункціональний характер, впливаючи на інтелектуальний розвиток (сприйняття, уваги, мислення, пам'яті).

Висновки. Патріотичні почуття дітей дошкільного віку засновуються на їх інтересі до найближчого оточення (сім'ї, батьківського дому, рідного міста, села), яке вони бачать щодня, вважають своїм, рідним, нерозривно пов'язаним з ними. Важливе значення для виховання патріотичних почуттів у дошкільників має приклад дорослих, оскільки вони значно раніше переймають певне емоційно-позитивне ставлення, ніж починають засвоювати знання.

Література

1. Вовк Т. Патріотичне виховання дошкільників на музичних заняттях / Т.Вовк // Музичний керівник. – 2015. – №3. – С.4-7
2. Газіна І.О. Актуальність та особливості формування елементів національної самосвідомості у дітей дошкільного віку // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету. Серія педагогічна. – Вип.Х. – Кам'янець-Подільський: ПП. Мошак М.І., 2007. – С.100-106
3. Гавриш Н. Національно-патріотичне виховання у ситуації соціального неспокою: змінюємо підходи / Н.Гавриш, К.Крутий // Дошкільне виховання. – 2015. – №8. – С.2-7
4. Кузьмук Л. Плекаємо патріотів / Л.Кузьмук // Дошкільне виховання. – 2015. – №8. – С.14-17
5. Національна доктрина розвитку освіти у XXI столітті // Освіта України. – 2001. – №1. – С.22-25.

Д.Г. Смірнова,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
наук. керівник – канд. пед. наук, ст. викладач Л.В. Старовойт

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ПРОЦЕСІ ПРЕДМЕТНО-ПЕРЕТВОРЮВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. У сучасних умовах суспільство робить запит на творчу, креативну, обдаровану особистість та пріоритетним завданням визначає формування розвитку творчих здібностей дитини.

Ще в античні часи було помічено, що люди з –поміж іншого відрізняються один від одного за рівнем творчих здібностей. Це наштовхнуло давніх мислителів на висновки про те, що люди народжуються вже з цілком сформованими здібностями, які протягом усього життя залишаються незмінними. Проте згодом, із розвитком науки, було доведено, що ця думка є помилковою, і доведено, що будь-які здібності кожної людини зазнають суттєвих змін у результаті навчання та виховання. Звичайно, кожен індивід отримує при народженні певні здібності та розумові задатки, що і стають основою, на якій розвиваються інтелект, творчість та обдарованість. Чим більше в людини розвинена здібність, тим легшою для неї є діяльність [2, с. 6].

Аналіз попередніх досліджень. Проблема розвитку творчості і творчих здібностей учнів хвилювала в різні часи педагогів, психологів, філософів. У структурі творчого потенціалу особистості центральною складовою є креативність - творча, новаторська діяльність. Вагоме значення для опрацювання досліджуваної нами проблеми мають теоретичні положення, обґрунтовані такими педагогами та психологами як : Я.Коменський, Й.Песталоцці, В.Сухомлинський, К.Ушинський, П.Торенс, С.Сисоева, Ю.Азаров,